

Piektdiena ● 2018. gada 12. oktobris

CENA tirdzniecībā 0,68 EUR

Svin jubileju

13.

Īsziņas

Piesaki pretendentus gada balvai uzņēmējdarbībā

Vēl tikai šodien, 12. oktobrī, ir iespēja pieteikt pretendentus Balvu novada pašvaldības izsludinātajam konkursam deviņās nominācijās "Balvu novada gada balva uzņēmējdarbībā". Konkurss izsludināts ar mērķi apzināt un godināt Balvu novada uzņēmējus, kuri aktīvi un godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību novadā, kā arī veicināt Balvu novada uzņēmēju atpazīstamību, popularizējot labas uzņēmējdarbības prakses piemērus Balvu novadā, kā arī stiprināt lokālpatriotismu. Pretendenti dalībai konkursā – pašnodarbinātie, komersanti, komercsabiedrības, kas reģistrējušies un saimniecisko darbību veic Balvu novadā un kuru kapitāla daļu turētājs nav Balvu novada pašvaldība. Pieteikuma anketas iesniedzamas Balvu novada pašvaldībā, 28. kabinetā pie sekretāres Bērzpils ielā 1A, vai sūtot pa pastu uz adresi: Balvu novada pašvaldība, Bērzpils iela 1A, Balvi, LV – 4501.

Baltinavieši meklē sava novada lepnumu

Baltinavas novada pašvaldība meklē savu "Baltinavas novada lepnumu". Balvas saņemšanai var izvirzīt ikvienu personu, kura ar mērķtiecīgu un nesavtīgu darbu veicinājusi novada attīstību vai popularizējusi novadu ārpus tā robežām dažādās jomās. Pretendentus balvas saņemšanai var izvirzīt jebkura fiziska vai juridiska persona ne vēlāk kā līdz šī gada 15. oktobrim, iesniedzot rakstisku ierosinājumu jeb aizpildītu anketu Baltinavas novada domē. Viens pieteicējs var izvirzīt ne vairāk kā vienu pretendentu. Pieteikuma anketas papīra formātā pieejamas Baltinavas veikalos, aptiekā, kā arī domes 1. stāvā.

Laikraksta "Vaduguns" redakcija nestrādās

Otrdien, 16. oktobrī, laikraksta "Vaduguns" redakcija būs slēgta. Tāpat nebūs iespējas iesniegt sludinājumus Viļakā.

Nākamajā adugunī

- **Kas notiek uz gājēju pārejām?**
Dodamies reidā ar policiju
- **Bērzpili izbauda dzīves patieso garšu**
Mārtiņš Daugulis – par Latgali un politiku

Foto - no personīgā arhīva

Mūžība sveciņu liesmās

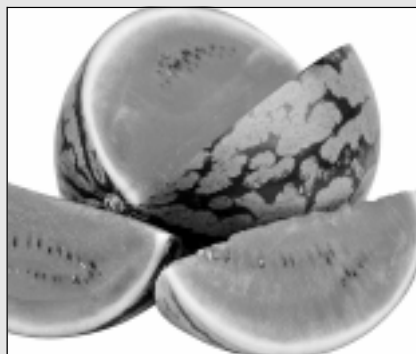
Artūrs Ločmelis

Oktobris jau teju pusē, dienas kļūst arvien īsākas, naktis - garākas. Tumšās diennakts stundas simboliski palīdz kļiedēt Mirušo piemiņas diena jeb Sveciņu vakars, kad īpaši atceramies un Dieva priekšā pieminam savus aizgājušos tuviniekus.

Kupravas katoļu draudzes priesteris Fēlikss Šnevels atgādina vēstures likločus un stāsta, ka Sveciņu vakars ir padomju laikos radusies tradīcija. To ieviesa kā alternatīvu baznīcas aizlūgumam par mirušajiem, lai propagandētu ateismu, bet ticību Dievam un šo reliģisko pasākumu aizstātu ar laicīgām tradīcijām. Savukārt, kad padomju vara beidza pastāvēt, iedzīvotāju vēlme pēc Sveciņu vakariem bija tik liela, ka šī tradīcija Latvijas sabiedrībā turpina dzīvot un, īpaši Latgalē, kļuvusi

par neatņemamu ikgadēju reliģisku pasākumu rudenī. "Sveciņu vakari ir laiks, kas rosina pārdomāt, ka laicīgā pasaule ir pārejoša un skats jāvērs uz Dieva pusi. Savukārt sveciņu iedegšana simbolizē cerību un gaismu, kas cilvēkam atgādina par mūžīgo dzīvi. Iedegta svecīte simbolizē arī Jēzu Kristu - pasaules gaismu, kas ar labajiem darbiem un domām aicina būt par gaismas nesējiem un spīdekļiem citu cilvēku priekšā, lai ikviens redzētu pareizo ceļu. Pretējā gadījumā atliek vien doties pa tumsas un maldu ceļu, kur var pakļupt. Staigājiet gaismā!" aicina F.Šnevels.

Atgādinām, ka Sveciņu vakaru laiki mūspuses kapsētās pieejami laikraksta "Vaduguns" mājaslapā www.vaduguns.lv.

Nākamgad audzēs atkal.

5. lpp.

Tilžas katoļu baznīcā atjaunota koka grīda.

3. lpp.

Līdz LATVIJAS simtgadei 37 dienas!

Nedēļas jautājums

Artūrs Ločmelis

Kā vērtējat Saeimas vēlēšanu rezultātus?

KRIŠS no Balviem:- Balsoju par "Latvijas reģionu apvienību". Partija gan Saeimā neiekļuva. Arī kopumā vēlēšanu iznākums nav tāds, kādu biju gaidījis. Tajā pašā laikā esmu apmierināts, ka labus rezultātus nesasniedza tā dēvētās vecās partijas un politiķi. Domāju, turpmākos četrus gadus Latvijas labklājībā nekas nemainīsies. Iespējams, būs vēl sliktāk. Tāpat neuzskatu par trūkumu

faktu, ka Saeimā neiekļuva neviens no mūspuses deputātu kandidātiem. Lai strādātu par Saeimas deputātu, jābūt pieredzei.

ELITA, dzivo Tilža:- Protams, vēlēšanās piedalījies. Tas ir katra pilsoņa pienākums. Par ko balsoju, gan neatklāšu, bet tā bija viena no partijām, kas iekļuva Saeimā. Domāju, pārmaiņām jābūt, jo Saeimā iekļuva diezgan daudz jaunu cilvēku. Tādēļ ir cerība, ka šīs pārmaiņas Latvijas iedzīvotājiem nesīs kaut ko labu. Par to, ka Saeimā neiekļuva neviens no mūspuses cilvēkiem, gan žēl. Domāju, viņi noteikti neaizmirstu par savu

dzimto pusi un izmantotu iespējas. Lai vai kā, Saeimas deputāti atbalstītu savējos ļaudis.

KASPARS no Viļakas:- Nedz es, nedz sieva vēlēšanās nepiedalījāties. To gan nedarijām principu vadīti, bet objektīvu iemeslu dēļ novēlēt gluži vienkārši nepaspējām. Savas balsis atdotu par Artusa Kaimiņa pārstāvēto partiju "KPV LV". Viņš cenšas darboties atklāti. Kaut vai ar videokameru parāda, kā notiek darbs Saeimā. Savukārt tas, ka parlamentā neiekļuva neviens mūspuses cilvēks, mūsaprāt, absolūti neko nemaina.

Jebkurā gadījumā ceram, ka turpmāko četru gadu laikā būs pozitīvas pārmaiņas. Mūsaprāt, valstsvīru galvenais darbs ir samazināt nodokļus.

JĀNIS, dzivo Vectilža:- Pēc vēlēšanām jābūt pārmaiņām. Galu galā nevar taču būt tā, ka gadi iet, bet nekas nemainās. Grūti gan pateikt, vai tas, ka Saeimā neievēlēja nevienu mūspuses cilvēku, vairāk vērtējams pozitīvi vai negatīvi. Jebkurā gadījumā pie varas esošajiem jāparūpējas, lai būtu lielākas pensijas, mazāki nodokļi un lielākas algas. Darāmo darbu saraksts ir garš, kuru izpildi pacietīgi gaida Latvijas tauta.

ALEKSANDRS no Balviem:- Savulaik vēlēšanās piedalījies, pēdējā laikā gan nē. Nekas jau nemainās – kā dzīvojam, tā turpināsim to darīt! Piemēram, Latgalē labklājība ir tālu no vēlamā. Ja aiziešu nobalsot, vai kļūs labāk? Galvenais, lai cilvēkiem būtu darbs. Ja nav darba un alga maza, ko lai cilvēks iesāk? Tas ir pats svarīgākais, par ko valstij jādomā.

MANA NEDĒĻA

Nedēļa sākās jauki. Bija bērni, kas vēl pirmsdien atnesa puķes, jo pirmā oktobra svētdiena ir Skolotāju diena, kas rakstīts pat vairākos kalendāros. Skolotāju dienu vienkopos Balvu novada pedagogi atzīmēs nedēļas nogalē, kad notiks pasākums "Gada balva izglītībā 2018", uz kuru pošos arī es. Ar saviem pirmsskolas izglītības iestādes piecādīgajiem un sešgadīgajiem bērniem šonedēļ baudījām rudens burvību, kas priecēja ar krāsainām koku lapām. Novācot *dārziņa* telpās izkārtoto ražas izstādi, vēlreiz ar bērniem pārrunājām augļu un dārzeņu nozīmi mūsu dzīvē. Aplūkojām, kādi tie izskatās, noskaidrojām, ka sīpoli, piemēram, ir gan balti, gan dzelteni, gan sarkani. Šonedēļ, kas ir Putras nedēļa, vadītājas atnestajā multivāramajā katlā vārijām "Draudzības putru" no rīsiem, griķiem un auzu pārslām. Protams, neizpalika arī mācības, kurās aktīvi izmantojam interaktīvo tāfeli, kā arī Džimbas nodarbības bērnu drošībai, kas notiek reizi nedēļā.

DACE BRATUŠKINA, Bērzkalnes pirmsskolas izglītības iestādes skolotāja

No vēstulēm

Par iedzīvotāju vēlmēm un interesēm intereses nav

Izlasot laikrakstā "Vaduguns" rakstu par konkursu "Ģimenei draudzīgākā pašvaldība", radās dažas pārdomas un atziņas. Arī es balsoju gan aizvadītajā, gan šajā gadā par draudzīgāko pašvaldību. Protams, vadoties pēc savas pieredzes un uzskatiem. Cik noprotat, tad tā nav pašvaldība (Rugāju novads), kurā joprojām esmu deklarēta, kurai maksāju nodokļus. Balsoju par pašvaldībām, kur mācās mans dēls, kur dzīvoju un strādāju pati. Lai nerastos vienpusīgs priekšstats par pašvaldību atbalstu ģimenēm ar bērniem, lai lasītājs zinātu, ka citas pašvaldības ir vēl draudzīgākas, vēlos pastāstīt, piemēram, par Ciblas novadu. Arī tur bērniem un jauniešiem ir brīvpusdienas, tiek nodrošināts transports nokļūšanai uz skolu un atpakaļ, ik gadu skolēni dodas ekskursijās (šovasar, piemēram, bija Ventspili), mācību gada noslēgumā skolēni saņem naudas balvas, Ziemassvētkos – saldumu paciņas u.c. Turklāt vidusskolēniem ik mēnesi, ja vidējais vērtējums ir vismaz 7 balles, maksā stipendijas, kā arī daļēji apmaksā autovadītāju kursus. Priecājos, ka mans bērns mācās skolā, ko vada sirsniņa, gudra un cienījama direktore, kura rūpējas par skolēniem, cenšas palīdzēt gan bērniem, gan viņu vecākiem (piemēram, ar viņas gādību mans dēls pavadīja nedēļu Vācijā), kura, atšķirībā no kādas citas skolas, neatļauj rakstīt un sūtīt žurnālistei sevi un citus pazemojošas izziņas.

Domāju, ka pašvaldību var saukt par draudzīgu ģimenei ar bērniem tad, ja tā gan vārdos, gan darbos apliecina savu atbalstu. Kaut vai tās pašas saldumu paciņas Ziemassvētkos – ja skolēni nemācās novada skolā, tad viņiem nekas nepienākas, viņi it kā ir zuduši šim novadam. Bet viņi te ir deklarēti, te dzimuši un auguši, te lielākoties dzīvo vai maksā nodokļus viņu vecākiem! Vai bērniem jāatbild par to, ka viņi nevar te dzīvot, ka viņu vecākiem te nav darba?

Protams, viss ir atkarīgs no cilvēkiem, kuri atrodas pie varas konkrētajā pašvaldībā, cik daudz viņi vēlas darboties savā, savējo un to pārējo interesēs, vai viņi spēj attīstīt novadu (radīt vidi, kur cilvēki grib un var dzīvot, nevis ierasties, lai, piemēram, aplūkotu, atvainojiet, muļķīgās cilvēku siluetu figūras), vai prot atšķirt sevi no pašvaldības (piešķirot finansējumu, ieklausīties arī citos viedokļos, jo ne jau no savas kabatas maksā, piemēram, par kāda ceļa posma asfaltēšanu, bet no nodokļu maksātāju naudas). Varbūt labāk vajadzētu padomāt par to, kā strādāt visu novada cilvēku labā, kā izpildīt pirmsvēlēšanu

solījumus, kur, piemēram, programmā rakstīts - rīkot tikšanos ar iedzīvotājiem, lai uzklausītu vēlmes un vajadzības. Pēc vēlēšanām pagājis vairāk nekā gads, bet kaut kā nav ne redzēts, ne dzirdēts aicinājums uz tikšanos. Un atkal rodas iespaids, ka neviens nav ieinteresēts zināt iedzīvotāju vēlmes un vajadzības. Šķiet, ka tik labi pašiem un savējiem. Lai jums labi klājas!

AIIA SOCKA, skolotāja

Zivs pūst no galvas

Lielākais gada notikums – 13.Saeimas vēlēšanas - jau aiz muguras. Vieni priecīgi berzē rokas, jo piepildījies lielākais dzīves sapnis un nu būs iespēja pasēdēt vienā no 100 valsts svarīgākajiem krēsliem, savukārt otri slīgst depresijā par to, ka šāda iespēja aizgājusi gar degunu. Viss jau būtu labi, jo, kā teikt, katrs saņem pēc nopelniem, ja ne šokējošā ziņa par kompensācijām. Lasīju, ka ziņu aģentūra LETA aprēķinājusi, Saeimas mandātus zaudējušajiem deputātiem valsts kompensācijās varētu izmaksāt aptuveni 400 000 eiro – vienreizēju pabalstu katram trīs mēnešalgu apmērā. Iedomājieties tikai – 400 000 eiro! Tā ir liela nauda! Laikā, kad teju katru dienu sociālajos portālos lasām par lūgumu ziedot bērniem un jauniem cilvēkiem, kuriem valsts naudas trūkuma dēļ palīdzību atteikusi. Un par ko šī nauda deputātiem pienāktos? Par to, ka tauta izteikusi neuzticību par slikti padarītu darbu? Vai arī parastajam *mirstīgajam*, kuru darba devējs kaut kādu iemeslu dēļ atbrīvo no darba, izmaksā pabalstu trīs algu apmērā? Kaut kā neesmu dzirdējusi. Un mēs vēl gaidām un ceram uz katru nākamo valdību. Sak, varbūt viņi būs tie, kuriem beidzot rūpēs tautas labklājība. Bet, mīļie mani, i neceriet. Ne jau velti ir tāds teiciens - zivs pūst no galvas. Kamēr tur, augšā, neviens nepieņems saprātīgus lēmumus, kas vispirms attieksies uz pašiem, nemainīsies nekas. Diemžēl...

Janīna BALVOS

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

"Katru rītu eju gar Balvu viesnīcu un vienmēr ceru, ka beidzot būs savāktas nobirušās lapas, kas tagad jau veido krietnu kārtu. Iepriekšējie saimnieki ļoti rūpējās par apkārtnes tīrību, ko nevar teikt par pašreizējiem saimniekiem. Par mūsu pilsētu iespaids rodas jau par apkārtni pie viesnīcas, kur iegriežas iebraucēji, lai pārnakšnotu," savas domas izteica balveniete.

Šogad oktobris ir silts, bet pilsētā jau noņemti visi ziedi, kas vēl varēja priecēt ar savu krāsainību. Bija grūti noskatīties, ka noņem ziedus no laternu stabiem, kas tagad ziedēja visā

krāšņumā. Vai tiešām labāk skatīties uz tukšajiem, melnajiem zemes laukumiem parkā, nekā priecāties par krāsu bagātību? "Saprotu, ka jānoņem salnu nokostās puķes, bet vēl jau pilsētā salna nav bijusi," piebilda zvanītāja.

Uz laikraksta "Vaduguns" autoatbildētāju piezvanīja lasītāja, kura pauda nožēlu, ka Saeimā neievēlēja nevienu no mūspuses deputātu kandidātiem. "Lai arī ticības politiķiem praktiski nav, tomēr žēl, ka Saeimā nebūs pārstāvēta Ziemeļlatgale. Galu galā, lai arī cilvēku, nokļūstot *siltajā* Saeimas deputāta krēslā, droši vien vairāk nodarbina domas par kaut ko citu, nevis savu dzimto

Latvijas pilsētu, ik pa laikam deputāts *izspiež* kādu labumu arī savējiem. Bet varbūt turpmāko četru gadu laikā kāds no mūspuses deputātu kandidātiem iekļūs Saeimā? Runa ir par tiem, kuri palikuši kā pirmie aiz stīpas. Visbeidzot ir ļoti žēl, ka politiķi ar daudzajiem solījumiem cilvēkus atceras pirms vēlēšanām. Ir sajūta, ka pirmsvēlēšanu laikā viņi gatavi burtiski mesties ceļos un rāpot katra vēlētajā priekšā. Tagad, kad pirmsvēlēšanu laiks beidzies, atkal iestāsies nodevīgs klusums un vēlētajiem atcerēsies tikai pēc četriem gadiem. Protams, prieks, ka vēlētais vairs nav tik liels muļķis un uz lētiem politiķu solījumiem tik ļoti vairs neuzķeras," spriež kāda balveniete.

Balvu Sakrālās kultūras centram - 10!

Vārti atvērti ikvienam

Sanita Karavoičika

Apai desmit pastāvēšanas gadi! Tieši tik lielu jubileju pavisam nesen atzīmēja Balvu Sakrālās kultūras centrs. Dzimšanas dienas svinību centrālais notikums bija prāvesta Mārtiņa Kluša celebrētā Svētā Misi profesionālu mūziķu pavadījumā, pēc kuras visi pulcējās Sakrālajā centrā, lai kopā atskatītos uz desmit gadu garumā paveikto un piedzīvoto.

28.septembrī, precīzi pirms 10 gadiem, Rēzeknes-Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis iesvētīja Balvu Sakrālās kultūras centru, kas šajā laikā daudziem balveniešiem un mūspuses cilvēkiem kļuvis par vēl vienu svarīgu dzīves pieturas punktu. Savukārt nu jau ceturto gadu par savu darbavietu to sauc balveniete Aija Putniņa. Viņa ar lepnumu un gandarījumu stāsta, ka šī skaistā ēka, ko savulaik balvenieši saņēmuši kā dāvanu ar prāvesta Jāņa Bārtuļa gādību, ar katru gadu kļūst arvien pieprasītāka un apmeklētāka. Par to, protams, neviltots prieks un gandarījums.

Savos svētkos lūdzas dubultā

Desmit gadi ir pietiekami nopietns atskaites punkts. Aija Putniņa stāsta, ka šī jubileja iekrita teju vienā laikā ar pāvesta Franciska vizīti Latvijā, kas ir lielākais notikums ikviena kristieša dzīvē. Tādēļ bija skaidrs, ka Sakrālā centra jubileju ar vērienu un pompozitāti nesvinēs. "Taču galvenais, ko šajā jubilejas reizē vēlējamies, tika izdarīts. Prāvests Mārtiņš Klušs noturēja Svēto Pateicības Misi prāvestam Jānim Bārtulim un visiem, kuri pielikuši roku, lai šis centrs dzīvotu un attīstītos. Sajūtas bija vienkārši fantastiskas, jo šī bija tā reize, kad svētkus varējām izbūvēt no sirds. Ir tāds teiciens, ka dziedāšana ir dubultā lūgšana, un tā tas arī ir. Taču šoreiz paši Svētās Mises laikā nedziedājām - to darīja trīs mūziķi ar fantastiskiem balsu tembriem, kuri mēroja ceļu uz Balviem no Daugavpils. Sajūtāmies patiešām kā svētkos, jo galvenais bija iespēja palūgties par cilvēkiem, kuri šo ēku cēlušī un uzdāvinājuši, lai varam dzīvot, strādāt, aicināt un rādīt ciemiņiem," teic centra vadītāja.

Kāda tad ir Sakrālā kultūras centra pamatfunkcija? Aijai Putniņai atbilde uz šo jautājumu nav jādodomā - tā ir vieta, kur gūt zināšanas par patiesajām garīgām vērtībām. Tā ir kultūras iestāde, kurā ir skatāmas izstādes, filmas, teātra izrādes un citi kultūras pasākumi dažādu konfesiju cilvēku saliedēšanai, apmācīšanai un kopīgai laika pavadīšanai. "Mēs visi zinām, ka ir luterāņu, katoļu, pareizticīgo baznīcas, bet daudzi cilvēki uz šiem dievnamiem neiet. Viņi aizbīdīnās, - nē, nē, uz baznīcu nedošos, jo tur neko nesaprotu un nemāku uzvesties. Savukārt Sakrālās kultūras centrs ir tā vieta, uz kuru var atnākt un te vienkārši pabūt ikviens. Iespējams, pienāks laiks, un cilvēks sevi sāks apjaust nepieciešamību pēc Dieva klātbūtnes un būs gatavs doties arī uz baznīcu. Te ir iespēja apgūt ticības pamatkursu,

Svētku dievkalpojums. Balvu Sakrālās kultūras centra jubilejas reizē prāvests Mārtiņš Klušs celebrēja Svēto Misi, kas bija kā pateicība prāvestam Jānim Bārtulim un visiem pārējiem, kuri pielikuši roku, lai šis centrs darbotos un attīstītos.

Alfas, Betas kursus, rekolekcijas. Uz to aicinām cilvēkus, lai iepazītu ticības lietas, īpaši nešķirojot, viņš katolis, luterānis vai pareizticīgais. Arī koncerti, kas pie mums notiek, filmas, ko demonstrējam, domātas ikvienam, kurš gatavs ienākt šajā ēkā. Ja reiz esam saņēmuši šādu dāvanu, tā jāpieņem ar pateicību," ir pārliecināta Aija Putniņa. Viņa neslēpj, ka vislielākais gandarījums pārņem, kad iebraucēji promejot pasaka, - mums ir uz ko tiekties. Šis ir tas brīdis, kad sirds gaviļē, jo saproti, - viss, kas darīts, nav velti.

Tagad arī itāļu valodas kursi

Pašos Sakrālā centra atvēršanas pirmsākumos ēkā pārsvarā notika tikai lekcijas, bet tagad tam vārti vaļā vienmēr. Jebkurš garamejot var ienākt, apskatīties, kas notiek, pajautāt, kas interesē, vai, piemēram, izņemt no bibliotēkas kādu labu grāmatu vai žurnālu. Centra izstāžu zālē ik pēc mēneša tiek mainīta ekspozīcija, lai apmeklētājiem ir iespēja atkal redzēt kaut ko jaunu. Taču arī tas vēl nav viss. Ar prāvesta Mārtiņa Kluša iniciatīvu, kas nu jau veiksmīgi realizējusies dzīvē, pavisam nesen Sakrālās kultūras centrā sākušies bezmaksas itāļu valodas kursi. Cilvēki par tiem izrāda interesi, un šis fakts ir apsveicams. "Ne velti ir teiciens, ka jebkurā vietā un jebkurā darbā viss atkarīgs no cilvēka. Mūsu draudzes prāvests ir enerģisks, progresīvs un ar degsmi. Viņš iet laikam līdzi," ir pārliecināta Aija Putniņa.

Centra pastāvīgie apmeklētāji pārsvarā ir vecāka gadagājuma cilvēki, kuriem lielais darba skrējens jau beidzies un ir brīvāks laiks atpūtai. Taču tas nenozīmē, ka nenāk jaunāki. Nāk! Īpašs prieks Aijai par tiem, kuri ir ceļā, meklējumos, kuri, atnākot uz Sakrālās kultūras centru, atrod kaut ko sev. "Katram no mums ir savs ceļš, bet ir svarīga viena lieta, ko reizēm kļūdaini izdarām.

Prieks par padarīto. Sakrālā centra vadītāja Aija Putniņa ir pārliecināta, - balvenieši var lepoties, ka mums ir šāda ēka, jo Latvijā tāda ir vienīgā.

Ir lietas, kuras gribam uzspiest ar varu un netaikā, un tas rada pretējo reakciju. Par to esmu pārliecinājusies arī personīgi. Jā, labu gribēdami, vēlamies pavirzīt cilvēku uz priekšu, palīdzēt, bet viņš tam vēl nav gatavs," teic centra vadītāja. Viņa atminas, kā, uzsākot darbu, tik ļoti gribējās iet uz ielas un aicināt cilvēkus - nāciet, pastāstīšu savu pieredzi, tas ir tik forši! Bet tikai tagad viņa sapratusi, ka katram tomēr ir savs laiks. "Esam atvērti un priecājamies par skaisto ēku, kas mums Balvos ir. Mans vēlējums - lai cilvēki nebaidās, lai nāk vienkārši aprunāties, paskatīties, paņemt kādu grāmatu. Mūsu mājas vārti vienmēr ir vaļā, jo, kamēr varam, tikmēr darām," teic Sakrālās kultūras centra vadītāja Aija Putniņa.

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis

Tilžas katoļu baznīcā atjaunota koka grīda

Ingrīda Zinkovska

Liels un svētīgs darbs šovasar paveikts Tilžas Svētā Jāzepa Romas katoļu baznīcā - atjaunota baznīcas koka grīda, ko laika zobs bija krietni sabojājis. Tilžas katoļu baznīca ir lielākā koka baznīca Latvijā un teju simts gadus veca.

Lai uzsāktu baznīcas grīdas remontu, visu, kas atrodas uz grīdas baznīcas vidusdaļā, bija nepieciešams pārbīdīt uz citu telpu vai iznest no ēkas. Vispirms bija nepieciešams to atbrīvot no soliēm un baznīcas mēbelēm, kas ir masīvi un smagi. Lielāko daļu baznīcas telpas no mēbelēm atbrīvoja sanākušie talcinieki, draudzes locekļi. Veco grīdu strādnieki noplēsa, lai jaunajai veidotu cementa pamatu. Tā kā baznīca ir valsts arhitektūras piemineklis, grīda bija jāatjauno tikai no koka.

Vislielākās problēmas bija ar grīdas remontu vietās, kur atradās baznīcas altāri, galvenokārt baznīcas centrālais altāris. Lai izņemtu sapuvušo koku, altāri nācās gan pacelt uz augšu, gan pārbīdīt, kas bija ļoti atbildīgs un smags darbs vārda tiešā nozīmē, jo altāra kolonas veidotas no masīvoka. Draudzes vecākajam Andrejam Pičukānam atklājums bija tas, ka centrālais altāris ir trīskāršais. "Pirmo reizi mūžā redzu trīskāršo altāri. Nevienam nezināja, ka Tilžas baznīcā ir trīskāršais altāris, kamēr nebija sākts remonts," viņš secināja. Koka grīdas atjaunošanai

Balvu novada pašvaldība gada sākumā Tilžas baznīcai piešķīra 4575 eiro, taču ar šo summu nepietika. Kā līdzfinansējumu ieguldot savu darbu, draudze vāca arī ziedojumus materiālu iegādei.

Baznīcas remonts ilga teju divus ar pusi mēnešus, kuru laikā Tilžas katoļu baznīcā dievkalpojumi notika gan ārā, zem klajas debess, gan uz cementa grīdas. Dievs un daba šogad gādāja par labiem laika apstākļiem. Jaunais draudzes prāvests Staņislavs Prikulis ir pateicīgs visiem labdariem, kuri ar savu darbu, līdzekļiem un lūgšanām palīdzēja baznīcas atjaunošanai.

Baznīcai vēl nepieciešams remonts, tādēļ vajadzību daudz. Sarūsējuši jumta stiprinājuma āķi, kas apdraud jumta drošību. Šogad turpinās baznīcas logu restaurācija, kas sākas jau pirms trim gadiem Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas kultūras pieminekļu izpētes, konservācijas un restaurācijas programmas finansējuma ietvaros.

Šī gada 1.janvārī stājās spēkā Sakrālā mantojuma finansēšanas likums, kas radīts, lai nodrošinātu valsts finansētu atbalstu sakrālā mantojuma finansēšanai, valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā esošo kulta celtnu atjaunošanai. Baznīcas ir lauku un pilsētvides kultūras neatņemama sastāvdaļa gadu simtiem.

Zinību diena baznīcā. Kā katru gadu, arī šogad sakarā ar jaunā mācību gada sākumu Tilžas katoļu baznīcā notika dievkalpojums. Pagasta pārvaldes vadītāja Anna Bērziņa priecājas, ka baznīca pēc grīdas remonta ieguvusi jaunu, daudz skaistāku vizuālo izskatu, kļuvusi gaišāka. Nedaudz izmainīts arī baznīcas altāra izkārtojums. Baznīcas apmeklētāji tagad jūtas drošāk, jo vecā grīda brakšķēja visos stūros!

Saruna ar Gada balvas izglītībā kandidāti

Kopš bērnības sapņoja kļūt par skolotāju

Balvu novada Gada balvai izglītībā, ko pasniegs 12.oktobrī, nominācijai "Par inovatīvajā izglītības iestādes darbībā" izvirzīto pedagogu vidū ir arī Balvu Valsts ģimnāzijas skolotāja IRINA KRIVOŠEJEVA, kura skolēniem māca angļu un krievu valodu, kā arī aktīvi piedalās starptautisko "Erasmus+" projektu realizēšanā. Jau bērnībā sajutosi aicinājumu kļūt par pedagogu, Irina joprojām nespēj sevi iedomāties nevienā citā profesijā.

Absolvējusi Ludzas 2.vidusskolu, Irina iestājās toreizējā Rēzeknes Augstskolā, kur ieguva angļu valodas skolotājas specialitāti un vēlāk arī maģistra grādu pedagogijā. 2006.gadā uzsākusi strādāt Bērzu vidusskolā, jau pēc pāris mēnešiem jaunā speciāliste saņēma uzaicinājumu mācīt svešvalodu arī Eglaines pamatskolā. Taču nu jau piecus gadus viņa sevi sauc par Balvu Valsts ģimnāzijas skolotāju.

Kā no Eglaines nonācāt Balvos?

Tā kā toreizējā ģimnāzijas angļu valodas skolotāja Dana no Kanādas grasījās doties projām, direktore Inese Paidere uzaicināja mani pastrādāt - sākumā uz pāris dienām, bet vēlāk paliku šeit pastāvīgā darbā. Taču arī no Eglaines pamatskolas nespēju šķirties. Sākot ar šo gadu, esmu jaunās direktores Ilzes Burkas vietniece izglītības jomā. Mēģinu abus darbus kaut kā apvienot. Ir svarīgi, ja jaunā amatā līdzās ir kāds cilvēks, ko pazīsti un uz kuru vari paļauties. Turklāt direktora vietnieces darbs ir citādāks, nekā vienkārši mācīšana. Tas neļauj stāvēt uz vietas, jo visu laiku jāapgūst kaut kas jauns, un man tas patīk.

Paralēli ikdienas pedagoģiskajam darbam aktīvi iesaistāties "Erasmus+" projektu realizēšanā....

31.augustā noslēdzās pirmais divu gadu projekts, kurā sadarbojamies ar Turciju, Lietuvu, Itāliju un Portugāli. Vēl tikai jāiesniedz atskaite, un viss būs beidzies... Bet palikuši iespaidi un metodiskais pienesums. Šogad turpināsim direktoras aizsākto projektu, kurā bez mums vēl piedalās Somija, Spānija un Polija. Jau nākamnedēļ pie mums viesosies 12 skolēni un septiņi skolotāji no šīm valstīm. Turklāt ārzemju skolēnus ģimnāzijā uzņemsim pirmo reizi. Mūsu aktivitāšu tēma būs "Ir viena rase - cilvēce". Tas būs saistīts ar ģenētikas, iedzimtības pētīšanu. Kopā ar skolotājiem pētīsim un salīdzināsim iedzimtību katrā no projekta dalībvalstīm. Brauksim arī ekskursijā uz Rīgu, apmeklēsime Okupācijas muzeju, Brīvības muzeju. Tā būs arī mūsu pirmā pieredze, uzņemot ārzemju skolēnus viesģimenēs. Izmitināt bērnus pie sevis ir pieteikušās 12 balviņniešu ģimenes. Esam iecerējuši kopā ar ciemiņiem sarīkot Eiropas vakariņas. Uzaicināsim arī viesģimenes, piekodu atnest savu viesīcienātāko ēdienu. Diemžēl Balvos ir mazas iespējas pielietot praksē savas angļu valodas zināšanas vai kaut ko vairāk uzzināt par citām valstīm. Tādēļ Eiropas vakariņas būs laba iespēja vietējiem cilvēkiem parunāties angļu valodā.

Balviņnieši labprāt piekrita uzņemt svešus bērnus savās mājās?

Pat negaidīju, bet cilvēki izrādījās ļoti atsaucīgi. Ar lielu prieku atsauca to audzēkņu tuvinieki, kuri jau pabijuši ārzemēs un labi saprot, ko nozīmē dzīvot viesģimenē. Domāju, ka šie bērni arī ļoti vēlas parādīt savu viesmīlību.

Kādu labumu pedagogiem sniedz iesaistīšanās šādos starptautiskos projektos?

Iepriekšējā projektā biju tikai koordinatore, bet iesaistījās matemātikas, fizikas un bioloģijas skolotājas. Viesojoties ārzemēs, mūsu pedagogi piedalījās mācību mācīšanas aktivitātēs skolotājiem. Projekta metodiskais pienesums ir izveidotā e-grāmata, kurā apkopoti divu gadu laikā izstrādātie materiāli. Nupat to esam saņēmuši no Lietuvas kolēģiem, kuru pienākums bija šo e-grāmatu pabeigt, apkopojot materiālus. Pavisam drīz to publicēsīm savā skolas mājas lapā. Uzskatu, ka projekts bija ļoti vērtīgs arī tādēļ, ka ne tikai svešvalodu skolotājiem, bet arī citu mācību priekšmetu pedagogiem nācās visu darīt, runājot angļiski. Bilingvāli novadīt arī savu mācību stundu. Domāju, tas nebija viegli. Piemēram, matemātikas skolotājam novadīt stundu, izmantojot speciālos terminus angļu valodā, ir ļoti grūti.

Kādas ir šī mācību gada projektu ieceres?

Apstiprināts vēl viens "Erasmus+" projekts, ko koordinēs mūsu direktore un kurā bez Latvijas iesaistīsies arī Rumānijas, Slovēnijas un Turcijas dalībnieki. Tāpat vēl jāpabeidz gala

atskaite iepriekšējam projektam, kurā bijām vadošie koordinatori, bet nākamnedēļ uzņemsim ārzemju viesus. Jau novembrī sāksim rakstīt nākamo projektu. Tāda apņemšanās ir, kaut arī šogad skolai ir akreditācijas gads.

Kāpēc savulaik izvēlējāties tieši pedagoga profesiju?

Jau kopš bērnības ļoti gribēju kļūt par skolotāju. Mīļākā rotaļa bija sasēdināt rindā visas lelles, katrai iedot burtņīcu un novadīt stundu. Man bija pat klases žurnāli, turklāt ne viens vien... Tēloju skolotāju jau kopš bērnības.

Vai nevienā brīdī, pat pusaudža gados, nemainījāt domas?

-Nē. Nekad. Vienmēr esmu gribējusi kļūt par skolotāju. Pat tagad domājot, kādu darbu vēl varētu strādāt, nekā cits nenāk prātā. Man darbs ar bērniem ļoti patīk. Varbūt reizēm viņi ir pārāk skaļi, bet pie tā pierod. Galvenais ir būt saprotošam.

Jums netraucē, ka izglītības sistēmā visu laiku notiek kaut kādas izmaiņas?

-Nē. No pārmaiņām es nebaidos. Ja vajadzēs, mācīsimies un darīsim. Laiks nevar stāvēt uz vietas. Izmaiņām ir jābūt. Mainās bērni, jāmainās arī skolotājam. Tāpēc tik daudz mācāmies, arī no ārzemju pieredzes. Aizbraucam, paskatāmies, pārbaudām - darbosies vai nedarbosies - un tad pielietojam jauno pieredzi savās mācību stundās. Gribētos tikai, lai būtu vairāk laika sagatavoties, tad stundas būtu vienkārši kolosālas. Man ļoti patīk tieši stundas sagatavošanas process, taču ne vienmēr tam pietiek laika. Ja kaut ko mainīt, tad vajadzētu skolotājiem dot vairāk laika sagatavoties, jo tā nereti pietrūkst.

Kā izdodas līdzsvarot ģimenes un darba dzīvi?

-Man aug ļoti palīgi - divas meitas. Jaunākā Amēlija ir pirmklasniece, bet Angelina mācās piektajā klasē. Man ir paveicies, jo abi bērni ir ļoti apzinīgi, īpaši Angelina. Viņa ir ļoti gudra un ārkārtīgi centīga. Mācoties man vispār nav jāsež viņai klāt. Pirmklasniecei Amēlijai gan jāpievērš mazliet vairāk uzmanības. Viņa visu dara, bet mammu tomēr vajag klāt. Vispār man ir paveicies ar meitām. Grūtākais jau ir izvadāt viņas uz mūzikas skolu, mazāko meitu arī uz sporta dejām. Tad tieku vēlāk mājās. Taču mācības mums grūtības nesagādā.

Vai vīrs palīdz mājās darbos?

-Vīrs strādā robežsardzē un parasti piecos vakarā jau ir mājās. Saimnieciskās lietās viņš ļoti palīdz. Par to man vispār nav jādomā. Bez vīra atbalsta būtu grūti.

Atliek laiks arī kādam vaļaspriekam?

-Tiem laika neatliek. Vienīgi strādāt dārzā man ļoti patīk. Sevišķi pavasarī, kad sakrājies nogurums, jo mācību gads iet uz beigām. Tad rušīnāšanās dārzā noņem stresu. Ar gurķīšu vai tomātiņu stādīšanu palīdz vīramāte, bet pati audzēju puķes. Manas mīļākās ir tulpes. Vasarā ļoti skaisti zied rozes.

Kā aizvadījāt vasaras atvaļinājumu?

-Vasara mums parasti ir draugu uzņemšanas un ciemošanās laiks. Satiekamies ar tiem, kurus nevarējām apciemot mācību gada laikā milzīgās aizņemības dēļ. Parasti kopā ar ģimeni dodamies kādā ceļojumā - uz Lietuvu vai Igauniju. Šovasar bijām Polijā, apskatījām Krakovu, Veļičkas sāls raktuves un skaistu pili. Īpaši iespaidīgas bija sāls raktuves. Taču galvenais šajos braucienos, ka visa ģimene esam kopā.

Ar kādām sajūtām sagaidījāt Skolotāju dienu?

-Ar ļoti jaukām. Mājās negaidīti apsveica vīrs un bērni - uzdāvināja man skaistu digitālo rokas pulksteni. Neko tajā dienā nedariju. Uzklājām galdu un kopā ar ģimeni atzīmējām Skolotāju dienu. Manējie ļoti novērtē, ka mamma ir skolotāja.

Cik svarīga jums ir apkārtējo cilvēku atzinība, jūsu darba novērtējums?

-Pagaidām esmu tik ļoti *apkrāvusies* ar darbiem un vēl neesmu aptvērusi, ka mani izvirzīja nominācijai. Saņēmu vai nesaņēmu balvu, vairs nav tik būtiski. Ļoti iepriecināja, ka skolas pedagogu sanāksmē kolēģi vienbalsīgi izvirzīja tieši mani. Tas tomēr ir patīkami. Novērtējums palīdz strādāt, jo saproti, ka to nedari velti, ka apkārtējie ievēro un viņiem to vajag.

Ir kādas jaunas ieceres šim mācību gadam, ko noteikti gribētos paveikt?

-Gribu rakstīt jaunu pieteikumu "Erasmus+" projektam. Pirmo gadu, strādājot ģimnāzijā, esmu klases audzinātāja 8.b klasei. Tas man būs jauns amats. Esmu sākusi viņiem pasniegt līderības stundas. Mācu, ko nozīmē būt līderim, kas

Foto - no personīgā arhīva

Skolotāja pēc sirds aicinājuma. Gados jaunā un enerģiskā Irina izstāro pārliecību un dzīvesprieku, kas aizrauj ne tikai skolēnus, bet arī viņas kolēģus. Par šo profesiju sapņojusi kopš mazotnes, Irina joprojām ne reizi nav vilusies savā izvēlē.

ir efektīvs līderis. Šodien vadīju klases stundu par to, kā cilvēka paradumi ietekmē viņa dzīvi, par veiksmīga cilvēka paradumiem. Gribu parādīt bērniem, ka viņi visi ir unikāli un veiksmīgi, ka katrs no viņiem var būt līderis. Līderības programma tiešām palīdz attīstīt skolēnos jaunas spējas un talantus.

Kādi ir mūsdienu bērni, salīdzinot ar laiku, kad pati mācījāties skolā?

-Neredzu, ka šodienas bērni kaut kā atšķirtos. Arī mēs skolā bijām tikpat skaļi, reizēm nepaklausīgi. Varbūt vienīgi mūsdienu jauniešiem ir citas intereses. Kad es gāju skolā, vēl nebija viedtālrunu, arī internets un e-pasti tikko parādījās. Tomēr domāju, ka mūsdienu jaunieši arī kļūst par krietniem pilsoņiem, strādās un apzinīgi veiks savus pienākumus.

Kā jūtaties ģimnāzijas kolektīvā?

-Kolektīvs ir ļoti draudzīgs. Katru otrdienu tiekamies metodiskajā apvienībā, dalāmies ar idejām un pieredzi. Stāstām viens otram par mācību stundām, kas ļoti izdevušās, un iesakām pārējiem pielietot pašu izmēģinātas metodes. Metodiskais darbs skolā ārkārtīgi palīdz, jo mēs aktīvi sadarbojamies un dalāmies viens ar otru. Tāpat kopā dodamies ekskursijās, braucam uz koncertiem un teātra izrādēm. Vadība par mums ļoti gādā. Salīdzinot procesu ģimnāzijā ir augstā līmenī.

Ko šobrīd visvairāk gaidāt?

-Patiesībā gaidu, kad beigsies oktobris, jo tas man būs ļoti grūts mēnesis. Taču tieši šobrīd visvairāk uztraucos par ārzemju ciemiņu uzņemšanu. Tā prasīs milzīgu enerģiju un būs liela atbildība. Jo gribas parādīt labāko, kas mums ir. Dosimies uz Balvu Novada muzeju, izrādīsim pilsētu, brauksim arī uz Alūksnes dabas labirintiem. Ceru, ka mums paveiksies arī ar labu laiku.

Ko gribētu novēlēt saviem kolēģiem nu jau aizvadītajā Skolotāju dienā?

-Dzīvesprieku! Novēlu nepadoties, cenšoties pārvarēt visas grūtības! Lai viņi vienmēr mēģina atrast laiku sev, mazliet palutināt sevi! Skolotājs var būt izcils pedagogs tikai tad, ja viņam viss ir kārtībā personīgajā un citās dzīves jomās! Veselību, izturību, radošas idejas! Novēlu realizēt visas ieceres, ko nav izdevies paveikt iepriekšējos gados!

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Fotomirklī

Kombains - mūža darbs un mīlestība. Pie kombaina stūres Jāzeps padomju laikos sēdās ik rudenī, ar tā saukto *bobiku* vizināja padomju saimniecības "Bērzpils" priekšsēdētāju Jāni Taubi, kā arī strādāja uz smagās mašīnas par šoferi.

Medaļām pilni būtu visi svārku atloki. Padomju laikos Jāzepam kā kombainierim ik gadu graudaugu novākšanas sezonā bija labākie rādītāji, par ko viņš saņēma daudzus apbalvojumus un medaļas. Daļa medaļu atdāvināta radiem un aizceļojusi uz Ameriku.

Bērnu viduci. Jāzeps kopā ar bērniem Oskaru (no kreisās), Jāni, Valiju, Normundu Galeju (sievas Baibas dēls, visi kopā kopš divu gadu vecuma) un Arvidu.

Jāzeps ar mazbērniem 80 gadu jubilejā. No kreisās: Andis, Elina, Dāvis, Alvis, Lauma, Santa, Matīss, Ervīns un vectētiņam pie labās rokas - Lina. Fotogrāfijā nav Rolanda, Klintas un Agra. Viņi vectēvam *uzdāvinājuši* 6 zēnus un 2 meitenītes, kopā astoņus mazmazbērnus.

No senčiem mantotais bērnos un mazbērnos

JĀZEPS RACIBORSKIS, kurš no Annas un Jāņa sešiem bērniem šobrīd palicis vienīgais, ar ģimeni dzīvo Bērzpils pagasta Domopolē. Līdzās viņam blakus mājā dzīvo dēls Oskars ar ģimeni, kuram ir zemnieku saimniecība "Ceļvidi". Svētku reizēs pie Jāzepa ciemojas arī 12 mazbērni un nu jau 8 mazmazbērni. Viņam ir 83 gadi, bet pie kombaina stūres, kas padomju laikos Jāzepam atnesis slavu un apbalvojumus, viņš labprāt sēžas joprojām piebilstot, - labība taču jānovāc! Jāzeps sarunas laikā uzvilcis dāvanā saņemto T-kreklu ar uzrakstu "Visforšākais vectēvs pasaulē!" un lepni stāsta, ka nākamās paaudzes ir lielākā bagātība, kura mantos senču sīkstumu. "Esmu izdzīvojis laika posmu no Ulmaņlaikiem līdz Eiropas Savienībai," konstatē Jāzeps Raciborskis.

Jāzepa Raciborska mamma Anna Adelča nāk no Bērzpils pagasta Golvaru puses. Tēvs Jānis sievu atveda uz Solas ciemu, kur viņu ģimenē piedzima seši bērni. 1949. gadā visus izsūtīja uz Sibīriju. Jāzepam toreiz bija 13 gadi, un Sibīrijā ģimene nodzīvoja astoņus gadus.

Ar vagoniem, vērsiem uz Sibīriju

Solas ciems, kurā agrāk atradusies māja pie mājās, nodega 1850. gadā, bet jau 1948. gadā te saimniekoja 30 ģimenes. Jāzepa tēvs stāstījis, ka aramzemes uz visiem bijis tikai 10 hektāri, un visi visu darijuši kopā - ganījuši lopus, apstrādājuši katrs savu zemes šņorīti. Iztikuši no zivīm un ogām purvā. "Laiks dzēš atmiņas, bet spilgti atceros, kā vagonā uz Sibīriju pirms Omskas ar plaušu karsoni saslima piecgadīgais brālītis, un man ar viņu vajadzēja palikt slimnīcā. Izveseļojās, un mūs aizveda pie vecākiem - sākumā 85 km ar mašīnu uz Poltavkas rajonu, tad 15 km uz Gostilovku ar vērsiem," atceras Jāzeps. Visi gulējuši uz grīdas, uz bērza koka lāvām - nārām. Turpat blakus - teliņš... Pēc kāda laika ar pašizgāzējiem ģimene aizvesta uz Ziemeļiem, uz Znamensku pie Omskas. Tad diviņu brāļiem pusaudzū gados deva atļauju izbraukt uz Latviju, bet tēvs palaida tikai Pēteri, Jānis palika Sibīrijā. "Pirmais gads Ziemeļos bija smags. 16m² dzīvojam 19 cilvēki. Vidū - *čugunka*. Plūdi no Irtišas upes pietekas bija izskalojuši pludinātos kokus, malkas pietika. Daudzus veda strādāt taigā. No pirmās ziemas jau 14 gados sāku strādāt cehā, kur gatavoja dzelzceļa gulšņus. Darbs bija smags. Samaksa dienā - maizes kukulītis," stāsta Jāzeps. To ziemu viņš atceras kā grūtāko. Bija dienas, kad nebija ko ēst. Reiz viņus izglābis izsūtītais no Žiguriem - Kaļāns, kuram bijuši rudzu milti un kurš padalījis ar Raciborsku ģimeni. Taču vēlāk tēvs kā profesionāls zvejnieks devies zvejā, upe zivis dāvājusi bagātīgi, - tā ģimene izdzīvoja. "Mātes brālis Bojeslavs Adelčs atsūtīja diegus, tēvs darināja murdus. Reiz noķerto lidaku nesa pat divatā, un aste vēl vilkā pa zemi. Tā svēra 18 kilogramus. Zivis parasti pārdevām, bet par šo lidaku čigāns pasolīja man labu mētelīti. Mums pienigajiem no 70 latviešu ģimenēm bija govys, pienu sasaldēja, un komandējumos deva to sasalušu līdzī meža darbos taigā. Pakārām barakas sienas ārpusē un, kad vajadzēja, nolauzām gabalu un vārijām putru. Kāds vīrs, Kaņepe no Pokrotas, kurš bija sargs pie graudiem, un iemanījās tos iznest, iebērtus zābakos. Bet zinu, ka pirms tam ukraiņi bija miruši bada nāvē," par izdzīvošanu pastāsta Jāzeps. 1956. gadā viņš, 21 gada vecumā, uz diviem mēnešiem devies atvaļinājumā uz Latviju, piedzīvojot ziemā Solas ciemā 40 grādu salu. Aizbraucis atpakaļ uz Sibīriju, bet 1957. gadā mājās devies kopā ar ģimeni. Mazliet pastrādājis Kupravā, Jāzeps vēlreiz devās uz Sibīriju - dienēt Urālos.

Dzimtas koku uzdāvina dzimšanas dienā

Santa Raciborska dzimtas koku bija nolēmusi uzzīmēt un uzdāvināt vectēvam un vecmammai dzimšanas dienā. "Lielāko daļu faktu man pastāstīja pats vectēvs. Vasaras vidū sēdējām ārā pagalmā, un viņš atcerējās, iedomājieties, pat līdz piecām paaudzēm vārdus! Un to, kas ar ko precējās, cik bērnu... Tas šķita tik apbrīnojami!" atceras Santa. Viņa ir lepna, ka vectēvam ir ražens atzars. "Mans vectēvs ir apbrīnojams cilvēks - daudzi dzīves skarbie pārbaudījumi, šķiet, ir padarījuši viņu tikai stiprāku. Vienmēr ir prieks aizbraukt uz Domopoli, kur vecmamma smaidīga sagaida ar noklātu galdu, un tam nevajag īpašu iemeslu vai svētkus. Arī vectēvs vienmēr ir smaidīgs, lielisks ģimenes piemērs. Vienmēr esmu domājusi, ka arī saviem bērniem gribu iemācīt tās darba rūķa īpašības, kādas ir vectēvam, arī atbildību pret dzīvi un mīlestību

pret vecākiem, ko viņi iemācīja saviem bērniem. Vectēvs un vecmamma var noteikti lepoties ar savā dzīvē paveikto. Šis lieliskās īpašības ir nodotas arī tālāk manam tētim, kurš vienmēr bijis kā vīriša paraugs," ar Arvidu Raciborski lepojas meita Santa.

Septiņu bērnu ģimene kuplo joprojām

Aloiza un Leontijas (dzim. Raciborska) Pugaču ģimenē dzimuši septiņi bērni - sešas meitas un dēls. Vecākā meita Elita dzīvo Rēzeknes novada Čornajas pagastā un strādā atpūtas kompleksā "Ezerkrasti". Arī viņa jau ir divu meitu mamma. Otrā meita Anita dzīvo Cēsainē, strādā "Cēsaines pienā" un audzina divas meitas. Trešā - Aivita - dzīvo Bērzpili, strādā par pārdevēju, audzina divas meitas un dēlu. Ģimenē dzimušas dvīnes Ivita un Vita - Ivita dzīvo Bērzpils pagastā un strādā par pārdevēju, ir dēls un meita; Vita dzīvo Iecavā, strādā bērnu dārzā, viņa ir dēla un meitas māmiņa. Meita Vija dzīvo Krišjāņos un ir skolotāja, ģimenē aug dēls un meita. Savukārt jaunākais ir dēls Jānis, kurš strādā Bērzpils pagasta pārvaldē un kopā ar sievu audzina divus bērnus. "Māmiņu Bērzu kapu kalniņā izvadījām februārī, viņa nesagaidīja savus astoņdesmit. Taču man radās ideja sapulcināt visus bērnus viņas dzimšanas dienā šoruden, 29. septembrī. Ieradāties visi, sākām mātes piemiņas dienu ar kapu sakopšanas talku. Pēc tās devāmies pie brāļa palīgā škirot kartupeļus. Darot darbu, atcerējāmies mammu, pagātņi, kā arī ar humoru paskatījāmies uz lietām mūsdienās. Domāju šo tradīciju turpināt," stāsta Aivita Rakstiņa.

Pie vectēva Ziemassvētkos - ik gadu

Jāzepa Raciborska vecākais dēls ir Jānis, kuram ar sievu Intu ir trīs nu jau pieauguši bērni - Klinta, Lauma un Alvis. Ģimeni kuplinājuši arī divi mazbērni - Sofija un Gustavs. Jānis ar Intu dzīvo un strādā Bērzpili. "Klinta un Alvis šobrīd dzīvo un strādā ārēzēm - Anglijā un Islandē. Ja Klintas plānos pagaidām nav atgriezties Latvijā, tad Alvis tomēr vēlas savu dzīvi turpināt šeit," stāsta māsa Lauma Kaļva. Viņa uzskata, ka laiks visu saliks savās vietās. Lauma pati ir vidējais bērns un ar savu ģimeni nekur tālu nav aizceļojuši - strādā un saimnieko Balvos. Jāņa bērniem ir prieks, ka viņi uzauguši tik kuplā ģimenes un radu lokā. Bērniņā pie vectēva Jāzepa uz svētkiem (un ne tikai) vienmēr pulcējās visi bērni ar ģimenēm. Mazajiem bija jautri, jo tika izdomātas dažādas nerātības. Vectēvs mazbērnus grieza un dancināja uz savām pēdām, tāpēc visiem saglabājies daudz patīkamu atmiņu no bērniības Domopolē. "Tagad, kad visi esam izauguši un katram savas lietas darāmas, tik bieži kopā sapulcēties neizdodas, tomēr ir nerakstīts likums, ka pie vectēva visi sabrauc Ziemassvētkos, kad vecmamma Baiba ceļ galdā sarūpētos labumus. Dalām dāvanas, skaitām dzejoļus, un vectēvs atrod savu *garmošku*, lai kopīgi varētu uzdziedāt. Vectēvs vienmēr ir un būs mīļš mums visiem. Un prieks, ka Raciborsku dzimtu turpinās Lūkass un Herberts, bet viņi noteikti nebūs vienīgie," pastāsta Lauma Kaļva.

Lepojas ar kuplo dzimtu

Jāzepa ģimenes jaunākā dēla Oskara ģimenē ir trīs bērni. Viņš dzīvo vistuvāk tēva mājai, var pat teikt - vienā pagalmā, strādā savā zemnieku saimniecībā "Ceļvidi". Sieva Iveta Bērzpils vidusskolā ir saimniecības pārzīne. Dēls Dāvis strādā Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldē, meita Elina pēc Balvu Mākslas skolas pabeigšanas turpina mācīties Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolā, Līva iet Bērzpils vidusskolas 4. klasē. Elina par kuplo dzimtu priecājas, jo "tu saproti, ka tavējo pasaulē ir daudz". Arī Elinai vismīļākie ir Ziemassvētki, kad visi dodas pie vectēva un vecmammās. "Tieši tad saproti, ka nav nekā labāka par svētkiem, ko pavadi kopā ar

sīkstums -

Materiāls ir sagatavots ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Pie savas mājas Solā 1940.gadā. Anna un Jānis ar pieciem bērniem vēl Solā, rokās mazulī - dviņi Jānis un Pēteris, līdzās māsiņas, no labās - vecākais dēls Jāzeps. Antons vēl nebija piedzimis. Pēc atgriešanās no Sibīrijas Jāzeps tēva jaunuzcelto māju Solā, vēl nepabeigtu, padomju vara nacionalizēja, pārveda uz centru un pārveidoja par aptieku, bet vēlāk viņa vēlreiz uzceltā māja 1985.gadā nodega. Par laimi, tēvs to nepiedzīvoja. Likteņa sitienu dzimtā bijis daudz.

tik tiešām tuviem un mīļiem cilvēkiem," saka Elīna. Viņai patīk radoši un mākslinieciski izpausties, bet vēl nav īsti pārliecināta, vai dzīvi un darbu saistīs ar mākslu. Ko jaunieši nozīmē Bērzpils? "Viennozīmīgi - māju sajūta. Vieta, kur dzīvo mana ģimene, vecvecāki, draugi. Vieta, kur esmu uzaugusi un dzīvoju arī tagad. Bērzpili viss šķiet daudz tuvāks un mīļāks nekā citviet. Tik pierasts un iemīļots ir lauku miers un māju sajūta, ka ar dzīvi pilsētā to nevar salīdzināt. Stipra dzimta man nozīmē kopības sajūtu, atbalstu un cieņu. Mums jāsargā viens otru, jāsargā savas saknes un tradīcijas. Raciborsku dzimta tik tiešām ir spēcīga un stipra. Ceru, ka mēs visi arī turpmāk spēsim būt tikpat izturīgi, nepazaudēsim viens otru, atvēlēsim laiku, lai biežāk satiktos un vienkārši pabūtu kopā," saka Elīna piebilstot, ka ģimenē runā latgaliski, un tā ir valoda, kurai noteikti jādzīvo, jo "tā ir īpaša valoda - mums visiem ļoti tuva un svarīga". Jauniete domā, ka liela nozīme dzīvē ir, ka ģimenē neesi vienīgais bērns. "Brālis un māsa man nozīmē ļoti daudz. Tā ir bezgalīga mīlestība... Mamma un tētis mums daudz iemācījuši, atbalstījuši, bijuši kopā it visos lielajos un mazajos dzīves notikumos. Var tikai apbrīnot enerģiju un spēku, ko viņi iegulda, strādājot saimniecībā. Arī vectēvs un vecmamma ir lielisks paraugs, kādam jābūt strādīgam cilvēkam, jo pat tagad mums nākas iet un vectēvam teikt, lai atpūšas un nenoslogo sevi, bet viņš jau neklausu un turpina darboties. Mēs visi esam pateicīgi vecvecākiem, ka viņi mums ir, ka savas dzīves laikā ir nemitīgi strādājuši un tik daudz sasnieguši," lepna par dzimtu ir Elīna Raciborska.

Jānim Raciborskim - 50. Ģimenes fotogrāfija uzņemta 2015.gadā, kad Jānis svinēja 50 gadu jubileju.

Pie sienas - Raciborsku dzimtas koks. Tas ir Jāzeps mazmeitas Santas Raciborskas vākts un zīmēts, bet šobrīd tam uzauguši vēl jauni zariņi, kas jāpiezīmē. Viņa atzīst, ka dzimtas koks vēl nav pilnīgs, vēl nav atzīmēti arī astoņi mazmāz bērni, tāpēc domā, ka darbu vajadzētu izveidot datorizēti, tikai tas aizņem ļoti daudz laika. "To noteikti izdarīšu. Manuprāt, arī maniem bērniem ir svarīgi zināt savus senčus, ne tikai vecākus un vecvecākus," uzskata Santa.

leskats dzimtas albumos

Foto - Z.Logina

Atmiņās dalās ar dēlu Arvidu. Jāzepam atmiņu par pagātni ir daudz, bet vieglāk visu atcerēties, ja palūkojas fotogrāfijās. Arvidam Balvos pieder sava autoskola "Barons R".

Sibīrija, 1956.gads. Līdzās vecākiem Annai un Jāzepam Sibīrijā dzīvoja un auga arī viņu bērni Antons (no kreisās), Leontija, Jāzeps (vidū, 21 gada vecumā), Antoņina un Jānis. Pēteris jau bija ceļā uz Latviju. Liktenis viņus saudzēja - dzimtenē atgriezās visa ģimene.

Raciborsku dzimtas pirmsākumi. Jāzeps vecmamma Saverka ar vectēvu Jāzēpu (pirmajā rindā no kreisās), tētis ar mammu - Anna un Jānis un tēva māsas Rozālija un Agnese.

Gājiens uz kapiem. No Solas, kura atradās aiz lčas upes un kuru ar pārējo Bērzpils daļu agrāk savienoja vien laipa, ko ik pavasari palu ūdeņi aizskalvoja, mirušos uz kapsētu zārkā veda ar laivām. Pārējie bērnieki ceļu mēroja kājām. Lai pu pēc palie vienmēr būvēja no jauna.

Meža dzīvnieks radīts mežam

Rīgas Zoodārzā nogādātais lūsēns jūtas lieliski

Tieši pirms mēneša no pierobežas Viļakas pusē mežstrādnieks Rīgas Zooloģiskajā dārzā nogādāja lūšu mazuli, kas bija pieklidis meža izstrādātājiem cirmā. Zoodārzā lūsēns nonāca miesās vājš, lai arī tendēts uz komunikāciju. Tagad, apciemojot mazo plēsēju viņa jaunajā mitnē, zvērēns ir uzbarojies, ņiprs un kārs rotaļāties kā jebkurš kaķu dzimtas pārstāvis.

Zoodārza priekšnieks INGMĀRS LĪDAKA sagaida zoodārza pagalmā un mēs ejam uz karantīnas novietni, kur meža dzīvnieks tagad mitinās. Tur viņam veic arī nepieciešamās medicīniskās manipulācijas. Lūsēns sēž pie būra restotā loga uz baļķa un ziņkāri noraugās lejā, kas notiek novietnes pagalmā. Būris ir tikko uzkopts, un Ingmārs aicina iekšā, iepriekš pabridinot lūsēnu neaiztikt: "Vienai reportierei, kura dzīvnieku mēģināja noglāstīt, iekoda rokā." Dzīvnieks absolūti nepievērš uzmanību man, arī es tuos maliņā, taču ar Ingmāru komunicē labprāt, - jau dzirdot vien viņa balsi, skrien klāt, lēkā un rotaļājas.

"Kad lūsēnu atveda, viņš bija diezgan sliktā kondīcijā, vājš, līdz ar to bija grūti pateikt, kādos apstākļos dzīvnieks audzis, cik vecs. Iespējams, šī lūšu meitene dzimusi vēlāk nekā maijā, kad parasti dzimst mazie lūsēni. Izskaidrojums var būt dažāds. Tā ir bijusi jauna lūšu mamma, kurai dzimst pirmie bērni, vai arī bijusi uz robežas - vairoties vai nē. Tagad dzīvnieks ir ļoti labā kondīcijā. Viņam veiktas divas attārpošanas, bet būs nepieciešama trešā. Iekšējie parazīti, *vesels zoodārzs*, iemetas, ja dzīvnieks ir vairāk vai mazāk novājējis," stāsta I.Lidaka.

Speciālists izsaka pārliecību, ka dzīvnieks zoodārzā nav nonācis *pa taisno* no meža, bet pirms tam turēts mājas apstākļos: nu tik būs kaķītis! Bet pēc tam manot, ka kļūst bīstams bērniem vai kā citādi, aizvests uz mežu - tur, kur atrodas cirmsma, jo mežstrādnieki noteikti atnāks. No rīta meža kaķis arī draiski rikšojis cilvēkiem klāt. "Vēl viena pazīme, kas liecina, ka dzīvnieks varētu būt turēts nebrīvē, ir tā, ka, ievietots būrī, bez kāda stresa paskatījās apkārt un pienāca padzerties no bļodiņas ūdeni. Meža dzīvnieks nezina, kas ir bļoda, bet pilnīgi noteikti bļodu šis dzīvnieks redzēja ne pirmo reizi," secina I.Lidaka. Atvests uz zoodārzu, dzīvnieks bija jāmodina, jo

gulēja saldā miegā. Uzmodies tas labprāt draudzējās ar zoodārza darbiniekiem. Iepriekš nekas tāds saskarsmē ar lūšu mazuliem, kas notverti dažādās situācijās un atvesti uz zoodārzu, nebija novērots, lai cik mazi un dumji tie bijuši. Lūsēni vesti uz zoodārzu no Smiltenes un citām vietām. Lūsis, kas atvests no Smiltenes, kur tas ieklidis kādā piemājas dārzā, ilgus gadus nodzīvojis zoodārza filiālē Kalvenē.

"Beigu process, arī Viļakas gadījumā, bija korekts. Mežstrādnieks, kuram cirmā pieklīda lūšu mazulis, sazinājās ar dienestiem un nogādāja to zoodārzā, bet, ja lūsēnu kāds bija aiznesis mājās un turējis, tad tas ir pretlikumīgi. Viena lieta ir dzīvnieku likumīgi nomedīt, bet otra, kas ir vēl nehumānāk par medībām, savākt to mājās un mocīt nepiemērotos apstākļos," saka zoodārza vadītājs. Grāmatas "Zoodārzs manā pagalmā" autors, ar kuru savulaik tikās arī balvenieši, zina, ka no lūša nekad nesanāks mājdzīvnieks, tāpat kā tas nekad nebūs cilvēka draugs. Vecumā ap pusotru gadu dzīvniekā sāk raisīties plēsoņas instinkti, viņam ir asi zobi un nagi, pats izaug liels.

Painteresējos, kas ir mūsu meža kaķa ēdienkartē. Ar ko viņu zoodārzā baro? Izrādās, lūšu meitenes ēdienkartē ir liellopu, vistas gaļa, vienreiz nedēļā - trusis. Ar trusi *cīņa* notiek aptuveni divas dienas, kamēr to saplosa un apēd. Tā ir dabiskāka barība - aknas, nieras, plaušas, asins. Šajā gadījumā lūsis trusi neplosa dzīvu. Svētdiena lūšu meitenei ir atslodzes diena, jo arī dabā ne katru dienu dabū medījumu. Jaunie lūsēni būtībā no dzimšanas līdz pavasarim ir atkarīgi no vecākiem. Izdzīvo stiprākie, bet ne visi dzimst pēc plāna. "Lūsis nav aktīvais mednieks, normāls stāvoklis ir, ka lūsis sēž paslēpies un vēro apkārtni, nevis slāj pa mežu," pajoko Ingmārs.

Rīgas Zoodārzā jau ir lūšu ekspozīcija. Šogad lūšu pārim piedzimuši divi mazuli. Lūšu aizbildņi ir Jēkabpils pilsēta, kuras ģerbonī arī ir lūsis. Jēkabpīlieši jaundzimušajiem devuši vārdus. Bez šī lūšu mazuļa zoodārzs varēja lieliski iztikt, bet viņš ir te! Tādēļ jādomā par meža zvēra nākotni. I.Lidaka prognozē, ka, visticamāk, jaunu lūšu pāri veidos Kalvenes zoodārzā. Uz turieni pēc pāris nedēļām dosies arī jaunā lūšu meitene no Viļakas pierobežas mežiem. Bet kas dos vārdu mūsu mazulītei? Izrādās, kamēr dzīvnieks atrodas karantīnā, vārdu viņam

Foto - I.Zinkovska

Būri ar lūšu mazuli. Izdzirdis Ingmāra Lidakas balsi, lūsēns naski steidzas pie viņa. Zvērēnam patik draiskoties, īpaši, ja viņu vēl paglauda. Tad pēkšņi meža kaķis palecas gaisā un izdara plēsēja cienīgu pirueti, it kā uzkluptu medījumam. Lai cik piesardzīgs ir zoodārza vadītājs, tomēr arī uz viņa pirksta parādās asinis.

nedod. Vārdu piemeklē tad, kad tas nonāk vietā, kur dzīvos pastāvīgi, tādēļ ticams, ka vārdu meža skaistulei piemeklēs Kalvenes zoodārza dzīvnieku kopēji.

Šonedēļ, 14.oktobrī, Rīgas Zoodārzs atzīmēs savu 106.gada dienu. Tas tuvākajā laikā cer pabeigt savannas kompleksu, no jauna izveidojot teritorijas desmito daļu ar 330 metru garu pastaigu taku un četrām jauno ekspozīciju ēkām. Saistībā ar valsts simtgadi skolēni brauc uz bioloģijas stundām. Valsts finansētā programma apmaksā nodarbības zoodārzā programmā "Skolas soma" par tēmu "Latvijas dzīvnieki dabā un kultūrā".

Vai Latvijā iespējamas lāču medības?

Lācis izposta bišu dravas divos novados

Lācis izpostījis iezīmotos bišu stropus divos novados - Baltinavas un Balvu novada Tilžas pagastā. Sabojāti vairāk nekā desmit bišu stropi. Bitenieki ir šokā gan par posta apmēriem un nodarītajiem zaudējumiem, gan par to, ka lācis var atgriezties vēl.

Baltinavas novada jaunais biškopis KASPARS KAŅEPE (i.k. "Labrego") interneta portālā ievietoja video, kurā redzama izpostītā bišu drava. Redzot salauztos bišu stropus un izmētātos bišu rāmišus, varētu domāt, ka mūspusē plosījies viesuļvētra vai arī stropus izdemolējis piedzērušos jauniešu bars. "Dravā, kas izvietota netālu no Svētūnes ezera, nebija bijis aptuveni kādu nedēļu vai nedaudz ilgāk. Braucu kārtējā pārbaudē. Ieraugot postažu, pārņēma gan šoks, gan ziņkāre. Šoks bija par postu, bet ziņkāre mijās ar bailēm. Vai tiešām šeit bijis lācis un vai dzīvnieks vēl neatrodas kaut kur tuvumā," tā brīža izjūtas atceras Kaspars. Dravā izārdīti bija vairāk nekā desmit iezīmotie bišu stropi, medus apēsts, bites aizlidojušas uz kaimiņu dravām vai nobeigušās. Paveicies vien bija tas, ka lācis vairāk bija saplosījis stropu koka daļas, bet finiera daļas nē - no tām kaut ko vēl varēja savākt un izmantot. Par notikušo Kaspars informēja Dabas aizsardzības pārvaldi, Lauku atbalsta dienestu, Valsts meža dienestu, Pārtikas un veterināro dienestu. Speciālisti ieradās samērā operatīvi un novērtēja notikušo. Zaudējumi ir lieli, jo jāatjauno gan bišu stropi, gan bišu saimes, līdz ar to no biškopības nozares būs mazāks ienākums. Turklāt katrā iezīmotajā stropā atradās arī no 20 līdz 30 kilogramiem medus, kas bija paredzēti kā bišu ziemas barība.

Par to, ka dravā plosījies lācis, šaubu nav, jo dzīvnieks atstājis

savu *vizītkarti*. Tikai jautājums, vai tas bijis viens un tas pats lācis, kas paviesojies arī kaimiņu novadā?

Balvu novada Tilžas pagasta zemnieku saimniecības "Ezerliči" bišu drava atrodas aptuveni piecus kilometrus no mājām, un tikpat tālu no Baltinavas novadā izpostītās bitenieka Kaspars Kaņepes bišu dravas. Abas dravas atrodas arī netālu no Grīvas mežu masīva. "Ezerliču" biteniekiem lācis izpostījis četras bišu saimes, kas noticis vairākos piegājienos. Saimniece SKAIDRĪTE KAŠA stāsta: "Mums lācis pirmo bišu stropu izpostīja jūlijā, tad septembrī un oktobra sākumā, kopā četras saimes. Bišu dravu apmeklējam bieži, tomēr ne gluži katru vakaru. Tas nav iespējams, jo tiek tērēta degviela, arī ceļš ir ārprātīgs. Greiders te redzēts tikai pavasarī un tagad - pirms vēlēšanām. Lai atbaidītu ķepaini, dravas tuvumā katlā dedzinām gan sintētiskās drēbes, gan dažādus preču iepakojumus. Smaka ir riebiga! Bet cik ilgi tā turas? Ceram, kad sāksies medības ar dzinējiem, sāks šaudīties, varbūt tad lācis vai lāči kaut cik baidīsies list ārā no meža."

Biteniece spriež, un tas nav viņas vienīgās viedoklis, ka Kaspars bišu dravā *pacīmojusies* lāču māte ar bērniem, jo arī mazie lācēni, tāpat kā vilcēni, ir jāapmāca arodā sameklēt sev ēdamo. Un, ja tas vēl ir tāds kārums kā medus! Par to, ka "Ezerliču" dravu arī apmeklējis lācis, viņai nav šaubu. Tikai tas bijis lācis vienuļnieks. Ķepaini redzējis gan vīrs, braucot pa ceļu, gan kaimiņš. Lācis redzēts, gan paceļoties uz pakalņajām, gan izejam uz ceļa. Ejot pa lāča pēdām, atrasti izēstie un izmētātie medus rāmiši, lāča kaka. Vieta izbradāta. Vienā no stropiem dzīvnieks izslisjis pat bišu perus, kas ir laba olbaltumviela garajai ziemai. Gudrs dzīvnieks. Mežu valdniekam pat dots vārds Aivariņš! Re, cik mīļi, ja vien viņa apciemojumi neradītu finansiālus zaudējumus,

jo viens bišu strops vien maksā aptuveni simts eiro. Kur tad vēl izēstais medus! Par to, ka biškopības saimniecībai nodarīta skāde, pārliecināti arī komisijas locekļi, kas ieradās pārbaudīt situāciju. Cik liela būs atlīdzība, grūti spriest. Bitenieki bažijas, kā dravu pasargāt turpmāk, jo lācim ne žogs, ne elektriskais gans nav šķērslis. Māju tuvumā, kur apkārt ganās gan savi, gan kaimiņu lopi, izvietot bites nav iespējams. "Mēs jau 30 gadus *dravojam*, bēgam no lielo zemnieku laukiem dziļāk dabā, lai medus būtu pēc iespējas tīrāks. Bet te atkal cita nelaime. Acimredzot lielos mežus sāk izcirst, līdz ar to lāči lien no tiem laukā un meklē barību un patvērumu tuvāk cilvēkiem," secina Skaidrīte.

Nobažījies par to, ka Ziemeļlatgalē aizvien vairāk parādās lāči, kas posta ne vien bišu dravas, bet liek baidīties arī ogotājiem, sēņotājiem un jebkurai cilvēkam, kurš devies mežā, ir arī Vecumu mednieku kolektīva vadītājs ALBERTS DRAVIŅŠ. "Pamatīgu izbīli mani mednieki piedzīvoja šī gada dzinējmedību sezonas atklāšanā. Dzenot pirmo mastu, medniekiem garām pagāja lielais lācis. Vietējie mednieki vēl neko, bet kāds rīdzinieks, kurš medi mūsu kolektīvā, bija nobijies ne pa jokam. Ko darīt? Pagājām kādu gabaliņu tālāk un turpinājām medības, kas bija visai veiksmīgas. Pēc medībām vēl saņēmām zvanu no robežsargiem, ka manīts bars vilku. Izdevās nomedīt arī vienu vilku. Bet par lāčiem sūdzas ļoti daudz, galvenokārt par izpostītiem bišu stropiem. Kādam biteniekam, kurš strādāja dravā, divi lāči pagāja garām dienas laikā. Latvijā lāču medības nav atļautas. Bet cik ilgi? Igaunijā pērn nomedīti 43 lāči, lāčus medi Krievijā, tepat - Pleskavas apgabalā. Vai nav pienācis laiks lāču medības atļaut arī Latvijā?" retoriski jautā mednieku kolektīva vadītājs.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Balvu probācijas darbinieki saņem apbalvojumus

Valsts probācijas dienestam - jubileja

2003.gada 7.oktobrī izveidoja Valsts probācijas dienestu (VPD), kuram pagājušajā svētdienā apritēja 15 gadu jubileja.

Par godu šim notikumam šodien kultūras pilī "Ziemeļblāzma", Rīgā, notiks VPD konference "Drošākai sabiedrībai 15", kura laikā pasniegs arī dienesta augstākos apbalvojumus – zelta un sudraba Goda zīmes. Uz svinīgo pasākumu dosies arī trīs VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības darbinieki. Iepriekšējos gados par augstu darba kvalitāti un nozīmīgu ieguldījumu dienesta pamatdarbības nodrošināšanā ar sudraba Goda zīmi apbalvots gan VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības vadītājs Juris Ragovskis, gan arī šīs pašas struktūrvienības darbiniece Rita Saleniece. Savukārt jau septembrī Daugavpili VPD vadītājs Mihails Papsujevičs pateicās visiem Latgales reģionā dienestā nodarbinātajiem un sadarbības partneriem par nozīmīgu ieguldījumu dienesta veidošanā un attīstībā. Ar Atzinības rakstiem apbalvoja arī VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības darbiniekus: vadītāju JURI RAGOVSKI, vecāko probācijas speciālisti RITU SALENIECI un probācijas speciālisti SANTU KAĻĀNI. Savukārt VPD Pateicības pasniedza probācijas speciālistēm AELITAI DIMITRIJEVAI un GUNTAI IMEŅINOVAI, kā arī vecākajai probācijas speciālistei RITAI KUŽNECOVAI. Tāpat VPD dienesta vadītājs pateicās VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības sadarbības partneriem, tostarp bijušajam Balvu rajona tiesas priekšsēdētājam Eduardam Veisam. Pieredzējušais tieslietu sistēmas darbinieks bija viens no pirmajiem tiesnešiem Latvijā sabiedrībā izciešamo sodu piemērošanā un sniedza nenovērtējamu atbalstu VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības izveidošanā un attīstībā.

Balvu kolektīvs – viens no stabilākajiem

Ja VPD nodibināja 2003.gadā, Balvu teritoriālā struktūrvienība darbu uzsāka nepilnus divus gadus vēlāk – 2005.gada 21.janvārī. Šobrīd struktūrvienībā strādā seši darbinieki. Tās ilggadējais vadītājs J.Ragovskis stāsta, ka šo gadu laikā struktūrvienības atbildības lauciņš kļuvis arvien lielāks un probācijas speciālistiem pienākumu netrūkst. "Sākotnēji notika darbs ar probācijas klientu izvērtēšanas ziņojumu sagatavošanu un piespiedu darba izpildes organizēšanu. 2006.gadā sākās arī probācijas klientu uzraudzības īstenošana. Savukārt vēlāk probācijas dienesta speciālisti Balvos uzsāka arī probācijas programmu realizāciju, proti, notika darbs ar klienta domāšanas kļūdu novēršanu. Šajā sakarā jāuzsver VPD vadītāja M.Papsujeviča pirms dažām dienām intervijā teiktais, ka 75% no tiem cilvēkiem, kuri bijuši probācijas dienesta redzeslokā visā Latvijā, vismaz turpmāko trīs gadu laikā neizdara jaunus noziedzīgus nodarījumus. Tas ir ne tikai augsts statistikas rādītājs, bet arī drošības garantis pārējai sabiedrībai. Protams, netrūkst arī daudz un dažādu citu pienākumu un probācijas dienesta realizēto aktivitāšu," skaidro J.Ragovskis.

Jāpiebilst, ka VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības kolektīvs ir arī viens no stabilākajiem starp visiem probācijas dienesta kolektīviem Latvijā, jo kopš 2007.gada nav notikusi kadru mainība. "Salīdzinoši mazajās dienesta struktūrvienībās, kā, piemēram, Balvos, to darbiniekiem jābūt universālajiem karjeriem. Ir gadījumi, kad attaisnojošu iemeslu dēļ darbā vienlaikus nevar ierasties vairāki darbinieki. Viņu prombūtni pārējie kolēģi kompensē un ir kompetenti, lai paveiktu arī tos darba pienākumus, kuriem viņi ikdienā tik ļoti nepievēršas. Turklāt probācijas speciālistam jābūt arī labam psihologam un viņam jāpiemīt teicamām komunikācijas spējām. Probācijas dienests nav represīva iestāde un darbinieks neprovocē klientu, bet mēģina rast ar viņu kontaktu un sarunu ievirzīt labvēlīgā gultnē. Mūsu mērķis ir palīdzēt cilvēkam saprast, kas jādara, lai palīdzētu veikt pozitīvas izmaiņas viņa uzvedībā. Jebkurā gadījumā probācijas speciālista darbs nav vienkāršs. Tas nereti ir stress pilns, kurā darbiniekam jāvelta liela intelektuāla piepūle un izturība. Šis darbs prasa arī nepārtrauktu spriedzi, jo, kā zināms, darbs notiek ar to sabiedrības daļu, kas nonākusi konfliktā ar likumu. Galvenais ir nepagurt, jo mūsu darbs vērst uz sabiedrības drošības nodrošināšanu. Ar šādām domām mēs arī ikdienā strādājam!" uzsver J.Ragovskis.

Notiek aktīva starpinstitutionālā sadarbība

VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības vadītājs J.Ragovskis

Foto - no personīgā arhīva

Svinīgajā pasākumā Daugavpili. Par godu VPD 15 gadu jubilejai un ieguldītajam darbam svinīgajā pasākumā Daugavpili apbalvojumus saņēma arī VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības darbinieki un sadarbības partneri. Attēlā no labās puses: Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Anita Petrova, VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības probācijas speciāliste Aelita Dimitrijeva, VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības vadītājs Juris Ragovskis, Rugāju novada domes priekšsēdētāja Sandra Kapteine un Viļakas novada Sociālā dienesta vadītāja Ilze Šaicāne.

informē arī par aktualitātēm probācijas dienesta darbā un uzsvē sadarbību starp iestādēm.

2015.gada 23.novembrī starp VPD, Valsts policiju un Ieslodzījumu vietu pārvaldi tika noslēgta Starpresoru vienošanās "Par sadarbību atkārtotu noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaižskaramību izdarīšanas novēršanu". Vienošanās nosaka kārtību, kādā puses organizē starpinstitutionālu sadarbību, lai savas kompetences ietvaros novērstu atkārtotus noziedzīgus nodarījumus pret tikumību un dzimumneaižskaramību no to personu puses, kuras izcieti notiesāšanas vai soda noteikšanas juridiskās sekas. Šobrīd šāda veida starpinstitutionālās sadarbības notiek visā Latvijā, kur tiekas dažādu profesiju pārstāvji, lai nodrošinātu kvalitatīvāku pakalpojuma sniegšanu klientam un vienotos par iespējami labāku problēmsituācijas risinājumu. Starpinstitutionālu sadarbības rīko šādām notiesāto kategorijām: dzimumnoziedzniekiem, nepilngadīgajiem, smagus vardarbīgus noziedzīgus nodarījumus izdarījušajiem, par vardarbības gadījumiem ģimenē un pret bērniem, personām ar garīga rakstura saslimšanām, radikalizētām personām.

Uz starpinstitutionālu sadarbību aicina arī citus profesionāļus, kuri iesaistīti darbā ar probācijas klientu. Piemēram, pašvaldību institūcijas (sociālo dienestus, bāriņtiesas, pašvaldības policiju), pārstāvjus no iestādēm, kurām ir būtiska saistība (informācija) darbā ar probācijas klientiem (mediķus, nevalstisko organizāciju un izglītības iestāžu pārstāvjus, kriminālprocesa virzītājus un citus speciālistus). Arī VPD Balvu teritoriālajā struktūrvienībā vairākkārt organizētas šādas sanāksmes. Tā 2016.gadā VPD Balvu teritoriālajā sanāksmē sasauktas trīs sanāksmes darbam ar dzimumnoziedzniekiem, 2017.gadā – divas, 2018.gadā – viena. Savukārt par citu kategoriju notiesātajiem 2016.gadā sasaukta viena sanāksme (vardarbība), 2017.gadā – piecas

(vardarbība ģimenē, garīgā saslimšana), 2018.gadā – viena (nepilngadīgais). "Profesionāļiem tiekoties sanāksmēs, koleģiāli tiek noteikti notiesātā galvenie riski jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, kā arī katras institūcijas kompetences robežās veicamie uzdevumi un termiņi. Atkārtotas sanāksmes gadījumā tiek vērtēti pārskatīti riski, izvērtēti izpildītie uzdevumi, nepieciešamības gadījumā noteikti jauni uzdevumi. Kopumā VPD Balvu teritoriālās struktūrvienības rīkotajās šādās sanāksmēs piedalījušies dažādu institūciju pārstāvji. Visas iesaistītās puses izrādījušas atsaucību, ieinteresētību un profesionalitāti izskatāmajos jautājumos. Šajā laika posmā īpaši laba sadarbība probācijas dienestam izveidojusies ar Viļakas novada Sociālo dienestu," stāsta J.Ragovskis.

Viņš piebilst, ka šī gada 26.aprīlī VPD Balvu teritoriālajā struktūrvienībā tika organizēts arī "Informatīvi izglītojošais seminārs sadarbības partneriem par komandas darbu darbā ar probācijas klientu". Semināru apmeklēja Balvu, Viļakas, Balteiņu, Rugāju novada Sociālo dienestu, bāriņtiesu, pašvaldības policijas un Valsts policijas pārstāvji. Seminārā tika apskatīta starpinstitutionālu sadarbības būtība, mērķi, uzdevumi un diskutēti par sanāksmju ieguvumiem un grūtībām, ar kurām jāskaras ikdienas darbā. Tāpat klātesošie iepazīnās ar darba metodēm, kuras probācijas dienesta darbinieki izmanto darbā ar dzimumnoziedzniekiem. Piemēram, kognitīvi bihevioreālā pieeja, kas balstīta uz individuālu un grupu darbu (programmas), praktizējot motivējošas intervēšanas tehnikas, atzīstot klienta stiprās puses, lietojot risinājumā centrētu un uz mērķa sasniegšanu fokusētu pieeju, izprotot klientu nelabvēlīgās agrīnās attīstības un traumatiskās pieredzes ietekmi uz pašreizējo klienta uzvedību. "Kopā darot, mēs veidojam drošāku šodien un liekam stiprus pamatus savai un visas Latvijas nākotnei!" pārliecināts J.Ragovskis.

Apbalvojumus saņēmušie sadarbības partneri

Atzinības raksti: VALENTĪNAI KOVALEI – bijušajai Balvu rajona prokuratūras virsprokurorei; ANITAI PETROVAI – Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniecei; HELĒNAI LOGINAI – Balvu pamatskolas darbiniecei; ANDRIM MEŽALAM – Viļakas novada Šķilbēnu pagasta pārvaldes vadītājam; JURIM PUŽULIM – Viļakas Valsts ģimnāzijas Ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārziņim; SIA "BALVU AUTOTRANSPORTS" kolektīvam.

Valsts probācijas dienesta Pateicības: JANAI LOČMELEI – A/S "Balvu Enerģija" lietvedei; ILMĀRAM LOCĀNAM – Viļakas novada Susāju un Vecumu pagasta pārvaldes vadītājam; ARNIM ŽUGAM – Balvu Sporta skolas saimniecības daļas vadītājam. VPD vadītājs Mihails Papsujevičs pateicās par sadarbību arī Rēzeknes tiesas tiesnesei SIMONAI GMIREKAI, Balvu rajona prokuratūras virsprokurorei SANDRAI KUĻŠAI, Viļakas novada Sociālā dienesta vadītājai ILZEI ŠAICĀNEI, Rugāju novada domes priekšsēdētājai SANDRAI KAPTEINEI un bijušajam Balvu rajona tiesas priekšsēdētājam EDUARDAM VEISAM.

Nepalaid garām!

26.oktobrī no pulksten 10 līdz 14 VPD Balvu teritoriālajā struktūrvienībā notiks Atvērto durvju diena. Interesenti var pieteikties līdz 22.oktobrim, zvanot pa tālr. 64507238 vai sūtot informāciju uz e-pastu: balvi@vpd.gov.lv.

Aktuāli

Ar nākamā gada 1.aprīli VPD Balvu teritoriālā struktūrvienība darbu turpinās jaunās telpās Balvos, Bērzpils ielā 5 (bijušā kara komisariāta telpās jeb blakus veikalam "Preilis"), kurās līdz minētajam datumam būs paveikti nepieciešamie remontdarbi. Šīs telpas būs atbilstošas mūsdienu prasībām – probācijas klientu zona būs nodalīta no darbinieku zonas; būs atsevišķa pārrunu telpa, kas nodrošinās konfidencialitāti, proti, lai sarunas laikā ar klientu nebūtu trešās personas klātbūtne; dienesta telpas būs pieejamas arī personām ar īpašām vajadzībām.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

“Handicraft Festival - Transnational cooperation project” Nr.18-00-A019.333-000009 pirmās aktivitātes Balvos

2018.gada 5.oktobrī Balvu Sakrālās kultūras centrā notika izstādes “Pieskāriens mākslai” atklāšanas pasākums un tikšanās ar māksliniekiem. Izstāde tapusi ELFLA apakšpasākuma 19.3.Starpterritoriālā un starpvalstu sadarbības projekta “Handicraft Festival - Transnational cooperation project” Nr.18-00-A019.333-000009 ietvaros, sadarbojoties Balvu rajona partnerībai, Abulas lauku partnerībai Smiltēnē un Somijas LAG Karhuseutu.

Izstādes “Pieskāriens mākslai” atklāšanas pasākumā klātesošos uzrunāja Abulas lauku partnerības valdes priekšsēdētāja Svetlana Rozīte, Balvu rajona partnerības valdes priekšsēdētāja Liene Pomere un Balvu rajona partnerības stratēģijas administratīvā vadītāja Ilona Džigure.

Sadarbības projekta mērķis ir attīstīt un popularizēt jaunus festivālus visos partneru reģionos. Radīt izpratni par rokdarbiem, mūsdienu tradicionālo tautas mākslu un vides mākslu, lai uzlabotu rokdarbu un amatnieku produktu tirdzniecības veicināšanu. Attīstīt vispārējās zināšanas par mākslas formām un paplašināt atpazīstamību projektā iesaistīto reģionu māksliniekiem-amatieriem, lai radītu jaunu sadarbību ar vietējiem un starptautiskajiem māksliniekiem un amatniekiem. Abulas, Balvu un Somijas lauku partnerības teritorijā organizēto mākslas nometņu mērķis ir sadarboties vietējās teritorijas iedzīvotājiem: māksliniekiem-amatieriem, amatniekiem, rokdarbniekiem, lai kopīgi iepazītu kultūru, padziļinātu zināšanas par āra veidotām izstādēm. Šo nometņu mērķis ir pilnveidot profesionālās gleznošanas iemaņas, gūt priekšstatu par radošu darbu menedžmentu un gala rezultātā katrā teritorijā izveidot mākslas izstādi.

Organizētajās nometnēs gan Smiltēnē, gan Balvos, gan Somijā projekta dalībnieki piedalīsies radošajās darbnīcās. Katrā sadarbības projekta teritorijā tiks piedāvātas dažādas izglītojošas lekcijas, semināri, profesionālu pedagogu vadībā projekta dalībnieki pilnveidos savas mākslinieciskās iemaņas, glezno dažādu veidu stilus, diskutēs ar gleznotājiem utt. Nometnes laikā ar projekta dalībniekiem strādās lektori, skolotāji un docētāji. Projekta galvenā nepieciešamība gan Latvijas, gan Somijas VRG teritorijas vietējiem iedzīvotājiem ir *izcelt gaismā* tos māksliniekus, kuriem nepietiek personīgo līdzekļu, lai rīkotu izstādi, māksliniekiem-amatieriem dot iespēju kļūt atpazīstamiem ne tikai vietējā teritorijā, bet arī ES. Projekta ietvaros sabiedrībai tiks atklāti jauni mākslinieki un talanti, popularizēti dažādi mākslas darbi dažādu kultūras festivālu laikā, kā arī būs iespēja apgūt mākslas, amatieru, rokdarbu tirdzniecības menedžmentu.

Projekta aktivitātē tika aicināti piedalīties Ziemeļlatgales

iedzīvotāji, aptverot Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadus – kādreizējo Balvu rajona teritoriju. Dalību projekta aktivitātē pieteica 19 dalībnieki, no kuriem Balvu novadu pārstāv 9 mākslinieki, Baltinavas novadu – 3, Rugāju novadu – 2, Viļakas novadu – 5.

Gribam teikt PALDIES katram māksliniekam: Agnesei Bleiderei par ieinteresētību un radošu izpaušmi, parādot lelli “Matrjoška” citā skatījumā – apgleznojot ar Merilinas Monro tēlu. **Inai Bankovai** par vērtībām, par gleznās parādīto ģimenes mantojumu. **Dinai Babānei** par krāsu košumu ziedu gleznās. **Līgai Podkovirinai** par ieinteresētību, lai gūtu pieredzi, ko tālāk nodot mākslas skolas audzēkņiem. **Dacei Loginai** par sapņu lidojumiem un, kā viņa pati teica: “Projekts ir lieliska iespēja, kas ļaus pašam radoši izpausties, jo ikdienas darbā tiek daudz ieguldīts, mācot mākslu mākslas skolas bērniem.” **Raivim Nikolajevam** un **Ingai Greiškānei** par mākslas pasaules skatījumu ar fotogrāfiju palīdzību. **Inesei Matisānei** par to, ka savu gleznošanas hobiju varēs pilnveidot un atsākt gleznot. **Ilonai Čakānei** par ieinteresētību un vēlmi parādīt savu radošo veikumu, kas top gan pašmācības ceļā, gan dažādosursos pie profesionāliem māksliniekiem. Baltinavas jauniešiem **Megijai Bukšai** un **Egijai Ločmelei** par uzdrīkstēšanos un vēlmi gūt jaunu pieredzi, sadarbību. **Ingai Trupovnieci** par interesantu radošo izpaušmi – gleznu, kur friziera rokās šķēres ne matus griež, bet merino vilnu, kas ar krāsu toņu bagātību pārtop mākslas darbiņos. **Mārai Šaicānei** par vēlmi radoši līdzdarboties. **Libai Ločmelei** par savu radošo pienesumu Viļakas novadam, uzsākot keramikas darbnīcas izveidi un izstādē parādot netradicionālās keramikas tehnikas mākslas darbu. **Diānai Rēvaldei** par izsmalcinātu galvas rotu pērlišu pinumā. **Lienei Pipurei** par to, ka projekta aktivitātes ļaus izrauties no ikdienas, dodot iespēju pabūt radošā sabiedrībā. **Līgai Ikstenai** par vēlmi sadarboties un gūt pieredzi, ko turpmāk varēs nodot saviem audzēkņiem. **Zanei Krivišai** par uzdrīkstēšanos parādīt savu radošo veikumu. **Antai Zeltīnai** par savdabīgo krāsu pašizteikšanās veidu.

Projekta koordinatori saka lielu paldies **Anitai Kairišai** par palīdzību projekta dalībnieku atlases procesā un izstādes noformēšanā.

Izstāde “Pieskāriens mākslai” skatāma Balvu Sakrālās kultūras centrā no 2018.gada 5. līdz 31.oktobrim. Lai arī aicināti!
IEVA LEIŠAVNIECE, biedrības “Balvu rajona partnerība” administratīvās vadītājas asistente, finanšu vadītāja, “Handicraft Festival-Transnational cooperation project” koordinatore

Izstādes dalībnieki un apmeklētāji.

Abulas lauku partnerības projektu koordinatore Maira Kupriša un valdes priekšsēdētāja Svetlana Rozīte.

Apliecinājumu par piedalīšanos projektā saņem Viļakas novada pārstāve Lība Ločmele, ko viņai pasniedz VRG stratēģijas administratīvā vadītāja Ilona Džigure.

Baltinavas novada pārstāves ar VRG Balvu rajona partnerības valdes priekšsēdētāju Lieni Pomeri un projekta koordinatori Ievu Leišavnicu.

